

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.9.2021
COM(2021) 547 final

2021/0291 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

**om ändring av direktiv 2014/53/EU om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning
om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning**

(Text av betydelse för EES)

{SEC(2021) 318 final} - {SWD(2021) 244 final} - {SWD(2021) 245 final} -
{SWD(2021) 246 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

- **Motiv och syfte med förslaget**

Sedan 2009 har kommissionen försökt begränsa fragmenteringen av marknaden för laddningsgränssnitt för mobiltelefoner och liknande enheter. Sådana initiativ ledde dock endast till frivilliga system som inte är rättsligt bindande och därmed inte säkerställer en konsekvent och enhetlig tillämpning.

I juni 2009, efter en begäran från kommissionen, enades stora mobiltelefonstillverkare om att underteckna ett samförståndsavtal om harmonisering av laddare för mobiltelefoner med datorfunktioner som säljs i EU¹. De undertecknande parterna kom överens om att utarbeta en gemensam specifikation som grundade sig på gränssnittet USB 2.0 micro B, vilket skulle möjliggöra fullständig laddningskompatibilitet med de mobiltelefoner som släpptes ut på marknaden.

Samförståndsavtalet minskade marknadsfragmenteringen och fick en närmast global uppslutning. Dess genomförande ledde till en faktisk minskning av antalet laddningslösningar för mobiltelefoner från 30 till endast tre. Samförståndsavtalet gjorde det emellertid också möjligt att använda äganderättsligt skyddade laddningsgränssnitt, och en sådan lösning fortsatte att användas (och används fortfarande) av en stor mobiltelefonstillverkare, vilket förhindrar full driftskompatibilitet. Dessutom tog samförståndsavtalet aldrig upp de miljöproblem som uppstår till följd av att dessa olika laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning fortsätter att existera.

Utan unionsåtgärder förväntas denna fragmentering av marknaden för laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning kvarstå och miljöpåverkan kommer inte att åtgärdas.

Ända sedan samförståndsavtalet löpte ut 2014 (efter två skrivelser om förnyelse) har Europeiska kommissionen försökt främja antagandet av en ny frivillig överenskommelse. I mars 2018, efter flera diskussionsrundor mellan de berörda tillverkarna och åsiktsutbyten med kommissionen, föreslog branschen ett nytt samförståndsavtal om en framtida gemensam laddningslösning för smarttelefoner. Kommissionen ansåg dock inte att det nya samförståndsavtalet var tillfredsställande, eftersom det inte låg i linje med EU:s harmoniseringsmål, som syftar till att begränsa fragmenteringen av laddningslösningar (både laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning) för mobiltelefoner och liknande radioutrustning. Det föreslagna nya samförståndsavtalet fortsatte att möjliggöra äganderättsligt skyddade lösningar (leverantörsspecifika anslutningsmöjligheter), vilket kommissionen inte längre anser vara motiverat med tanke på de tekniska fördelar som införandet av gränssnittet för USB typ C medför.

I detta sammanhang inledde kommissionen 2018 en konsekvensbedömning av ett eventuellt förslag som syftar till att införa en gemensam lösning för laddning av mobiltelefoner (och eventuellt andra liknande kategorier eller klasser av radioutrustning). Det ursprungliga syftet med detta initiativ var att öka konsumenternas bekvämlighet, men i studien drogs slutsatsen att införandet av ett gemensamt laddningsgränssnitt och ett gemensamt kommunikationsprotokoll för laddning på radioutrustningens sida (smarttelefoner men

¹ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/2417/attachments/1/translations>.

eventuellt även datorplattor, kameror, läsplattor osv.) samtidigt som separat försäljning uppmuntras eller krävs (dvs. leverans till slutanvändaren av radioutrustning utan laddningsanordning), skulle gynna konsumenterna och minska det elektroniska avfallet. I studien drogs slutsatsen att enbart en harmonisering av laddningsgränssnittet (när det gäller radioutrustning som laddas via trådbunden laddning utgör laddningsdonet detta gränssnitt) inte skulle uppnå fullständig driftskompatibilitet för laddning. För närvarande finns det olika kommunikationsprotokoll för laddning och alla säkerställer inte samma laddningsprestanda om en laddningsanordning av ett annat märke används. I studien drogs dessutom slutsatsen att en gemensam laddningsanordning för olika typer av radioutrustning sannolikt skulle öka konsumenternas bekvämlighet överlag. När det gäller trådlös laddning (dvs. mer allmänt annan laddningsteknik än trådbunden laddning) drogs i studien slutsatsen att eventuella genombrott i trådlös laddningsteknik skulle kunna undergräva den logiska grunden för en gemensam anslutningslösning genom att avsevärt minska relevansen av trådbundna laddningslösningar i allmänhet. Mot bakgrund av dessa slutsatser inledde kommissionen i oktober 2020 två kompletterande studier om separat tillhandahållande för mobiltelefoner och liknande bärbara elektroniska enheter och om trådlös laddningsteknik i syfte att förbättra faktaunderlaget för förslaget.

I januari 2020 antog Europaparlamentet en resolution² där man efterlyste ett snabbt antagande av en standard för en gemensam laddare för mobiltelefoner för att undvika ytterligare fragmentering av den inre marknaden. I resolutionen uppmanades kommissionen att vid behov anta en lagstiftningsåtgärd för att fastställa en gemensam laddare. Parlamentet uppmanade också kommissionen att säkerställa att konsumenterna inte längre tvingas köpa nya laddare med varje ny radioutrustning och att åtgärder för separat tillhandahållande (dvs. leverans av radioutrustning utan laddningsanordning till slutanvändaren) bör införas med en gemensam laddningslösning, eftersom målet att minska mängden laddningsanordningar som produceras per år och därmed det elektroniska avfallet annars inte skulle uppnås.

I kommissionens justerade arbetsprogram för 2020³ anges särskilt att ett nytt förslag om gemensamma laddare för mobiltelefoner och liknande kategorier eller klasser av radioutrustning kommer att läggas fram.

I syfte att uppnå det slutliga målet att etablera en gemensam laddare och som förutsättningar för ett verkningsfullt och meningsfullt separat tillhandahållande, fann de tre stödjande studierna att radioutrustningen bör integrera ett harmoniserat laddningsgränssnitt på radioutrustningens sida (laddningsdonet, när det gäller radioutrustning som laddas via trådbunden laddning), en minsta gemensam driftskompatibilitet för laddning genom ett harmoniserat kommunikationsprotokoll för laddning och detaljerad information om laddningskraven för radioutrustningen.

Utformningen av radioutrustning omfattas av direktiv 2014/53/EU⁴ om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning. Å andra sidan omfattas det externa nätaggregatets egenskaper av direktiv 2009/125/EG⁵ om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter.

² 2019/2983(RSP).

³ COM(2020) 440 final.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/53/EU av den 16 april 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning och om upphävande av direktiv 1999/5/EG (EUT L 153, 22.5.2014, s. 62).

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter (EUT L 285, 31.10.2009, s. 10).

Detta förslag syftar till att förhindra en fragmentering av marknaden när det gäller laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning, öka konsumenternas bekvämlighet och minska det elektroniska avfallet. Förslaget kommer särskilt att

- harmonisera laddningsgränssnittet för mobiltelefoner och liknande kategorier eller klasser av radioutrustning (datorplattor, digitala kameror, hörlurar och headset, handhållna videospelskonsoler och bärbara högtalare) som laddas via trådbunden laddning, så att de kan laddas med hjälp av ett gemensamt laddningsdon,
- garantera att sådana enheter, om de stöder snabbladdning, åtminstone omfattar samma kommunikationsprotokoll för laddning,
- möjliggöra framtida harmonisering på detta område till följd av den tekniska utvecklingen, inbegripet harmonisering av alla andra typer av laddningsgränssnitt än trådbunden laddning,
- införa krav så att slutanvändare inte tvingas köpa en ny laddningsanordning när de köper en ny mobiltelefon eller liknande radioutrustning, och
- införa krav så att slutanvändare som köper en mobiltelefon eller liknande radioutrustning får nödvändig information om dess laddningsprestanda och om den laddningsanordning som kan användas tillsammans med den.

En konsekvensbedömning genomfördes för att undersöka alternativ för

- a) harmonisering av radioutrustningens laddningsgränssnitt,
- b) radioutrustningens stöd för det relevanta kommunikationsprotokollet för laddning och information till konsumenterna om laddningsprestanda, och
- c) tillhandahållande på marknaden av åtminstone en lösning med separat försäljning.

Alternativ	(A) Harmonisering av slutanordningens anslutningsdon	(B) Slutanordningens stöd för det relevanta kommunikationsprotokollet för laddning och information till konsumenterna om laddningsprestanda	(C) Tillhandahållande på marknaden av åtminstone en lösning för separat tillhandahållande ⁶
Alternativ 0	Ingen åtgärd	Ingen åtgärd	Ingen åtgärd
Alternativ 1	Obligatoriskt	Ingen åtgärd	Ingen åtgärd
Alternativ 2	Ingen åtgärd	Obligatoriskt	Ingen åtgärd
Alternativ 3	Ingen åtgärd	Obligatoriskt	Obligatoriskt
Alternativ 4	Obligatoriskt	Obligatoriskt	Ingen åtgärd
Alternativ 5	Obligatoriskt	Obligatoriskt	Obligatoriskt

För alla alternativ finns underalternativ med snävare (dvs. endast omfattande mobiltelefoner) eller bredare (även vissa enheter med laddningsegenskaper som är jämförbara med mobiltelefonernas) tillämpningsområde. Det rekommenderade alternativet är alternativ 5 med ett brett tillämpningsområde, eftersom det innebär den mest rättvisa avvägningen mellan alla mål och möjliggör en situation som gynnar de flesta berörda parter och miljön.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Genom förslaget införs ytterligare krav i direktiv 2014/53/EU som ska tillämpas på mobiltelefoner och liknande kategorier eller klasser av radioutrustning, vilket fastställer ett regelverk för tillhandahållande på marknaden och ibruktagande av radioutrustning i unionen och garanterar att den inre marknaden för denna utrustning fungerar väl.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Förslaget hänger samman med kommissionens handlingsplan för den cirkulära ekonomin, i vilken det tillkännages initiativ som påverkar produkternas hela livscykel, t.ex. med inriktning på deras utformning, främjande av processer för den cirkulära ekonomin, främjande av hållbar konsumtion, och som syftar till att säkerställa att de resurser som används bevaras i EU:s ekonomi så länge som möjligt.

Ett förslag till lagstiftning om gemensamma laddare för mobiltelefoner och liknande kategorier eller klasser av radioutrustning ingår i den andra prioriteringen i kommissionens arbetsprogram för 2020 (*Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern*).

⁶ Dvs. att enheter kommer att säljas utan laddare i förpackningen (en löstagbar kabel kommer fortfarande att vara tillåten som valfritt alternativ).

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Förslaget baseras på samma rättsliga grund som den rättsakt som ändras, dvs. artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Både unionen och medlemsstaterna är behöriga när det gäller den inre marknaden.

Ett av syftena med direktiv 2014/53/EU är att garantera en väl fungerande inre marknad. I artikel 3.3 a i direktivet, som är tillämplig om relevant delegerad akt från kommissionen antas, hänvisas det till gemensamma laddare.

I skäl 12 i direktivet anges att driftskompatibilitet mellan radioutrustning och tillbehör såsom laddare förenklar användningen av radioutrustning och minskar onödigt avfall och onödiga kostnader.

Avsaknaden av harmonisering på detta område kommer att leda till betydande skillnader mellan medlemsstaternas lagar och andra författningar eller praxis när det gäller driftskompatibilitet mellan mobiltelefoner och liknande kategorier eller klasser av radioutrustning och en gemensam laddningsanordning samt när det gäller separat tillhandahållande.

Åtgärder på nationell nivå för att lösa problemen kan skapa hinder för den fria rörligheten för varor. Dessutom är åtgärder på nationell nivå begränsade till den eller de berörda medlemsstaternas territorium. Med tanke på handelns tilltagande internationalisering ökar antalet gränsöverskridande fall hela tiden. Samordnade åtgärder på EU-nivå kommer att uppnå de överenskomna målen mycket effektivare och i synnerhet göra marknadskontrollen mer effektiv. Det är därför lämpligt att vidta åtgärder på EU-nivå.

- **Proportionalitetsprincipen**

I enlighet med proportionalitetsprincipen går de föreslagna ändringarna inte utöver vad som är nödvändigt för att nå de angivna målen.

De nya eller ändrade kraven kommer inte att belasta branschen – särskilt inte de små och medelstora företagen – eller förvaltningarna i onödan eller medföra onödiga kostnader för dem. I de fall negativa effekter har identifierats föreslås i analysen av det rekommenderade alternativet det mest proportionerliga svaret.

- **Val av instrument**

De relevanta bestämmelserna i direktiv 2014/53/EU kan ändras genom ett Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2014/53/EU. Ändringsdirektivet bör införlivas av medlemsstaterna genom nationella rättsliga instrument.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

• Samråd med berörda parter

Följande samråd genomfördes mellan maj 2019 och april 2021 för att bedöma möjliga områden för översyn och konsekvenserna av det föreslagna alternativet på olika områden:

- En inledande konsekvensbedömning (2018–2019) riktade sig till allmänheten, konsumentorganisationer, icke-statliga organisationer, tillverkarorganisationer och enskilda tillverkare.
- Ett offentligt samråd (2019) riktade sig till medlemsstater, allmänheten, konsumentorganisationer, icke-statliga organisationer, tillverkarorganisationer och enskilda tillverkare.
- Två konsumentenkäter (2019 och 2021) riktade sig till allmänheten.
- En enkät för berörda parter (2020–2021) riktade sig till medlemsstater, allmänheten, konsumentorganisationer och tillverkare.
- Riktade intervjuer (2021) riktade sig till konsumentorganisationer, miljöorganisationer, marknadskontrollmyndigheter, icke-statliga organisationer, tillverkarorganisationer och tillverkare.
- Expertgruppsmöten riktade sig till konsumentorganisationer, medlemsstater, marknadskontrollmyndigheter, icke-statliga organisationer, tillverkarorganisationer och tillverkare.

• Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden

Kommissionen inledde en konsekvensbedömning med stöd av tre studier för ett eventuellt lagstiftningsförslag som syftar till att undanröja fragmenteringen och öka konsumenternas bekvämlighet, minska det elektroniska avfallet, vara framåtblickande och övervaka läget avseende framtida laddningstekniker (t.ex. trådlös teknik), som syftar till att förhindra fragmentering men utan att hämma innovationen. De tre stödjande studierna är en konsekvensbedömning avseende en gemensam lösning för laddning av mobiltelefoner och eventuellt andra små och medelstora bärbara enheter (*den första studien*)⁷, en bedömning av statusen för trådlös laddningsteknik som används för mobiltelefoner och liknande enheter (*den andra studien*), och en konsekvensbedömning avseende separat tillhandahållande av laddare (*den tredje studien*).

• Konsekvensbedömning

I *den första studien* konstaterades att 2009 års samförståndsavtal hade varit effektivt när det gäller att harmonisera laddningslösningar (både laddningsgränssnittet och kommunikationsprotokollet för laddning) och öka konsumenternas bekvämlighet. Någon full harmonisering av laddningslösningarna hade dock inte uppnåtts. Dessutom hade separat tillhandahållande inte uppnåtts i någon större utsträckning. Endast vissa tillverkare i unionen

⁷ <https://op.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/c6fadfea-4641-11ea-b81b-01aa75ed71a1>

erbjöd konsumenterna möjligheten att köpa en telefon utan laddningsanordning, vilket begränsade de förväntade miljövinsterna.

I den första studien konstaterades att en majoritet av de EU-medborgare som deltog i kommissionens offentliga samråd om mobiltelefonladdare var missnöjda (41 %) eller mycket missnöjda (22 %) med den nuvarande situationen när det gäller mobiltelefonladdare och deras sömlösa sammankoppling, och 76 % höll med eller höll starkt med om att den nuvarande situationen leder till olägenheter för mobiltelefonanvändarna. Det verkade också finnas stöd bland de svarande för en gemensam laddare. 63 % var för att unionen skulle utöva sin befogenhet och föreskriva en standard för laddare, medan 31 % ansåg att unionen borde främja en branschövergripande överenskommelse. Endast 6 % av de tillfrågade medborgarna ansåg att unionen borde avstå från alla former av åtgärder. Myndigheter, icke-statliga organisationer och konsumentorganisationer uttryckte också sitt stöd för en gemensam laddningslösning.

Den första studien visade också att förbrukningen av råvaror för att framställa laddningsanordningar har effekter på miljön, utöver effekter när det gäller att generera elektroniskt avfall i slutet av produktens livscykel. Studien uppskattade att mobiltelefonladdare stod för omkring 11 000 ton elektroniskt avfall under 2018 och att de tillhörande livscykelutsläppen uppgick till omkring 600 000 ton koldioxidekvivalenter. Dessa mängder förväntas öka under de kommande åren, främst till följd av tendensen till tyngre snabbbladdare.

Studien hänvisar till en annan viktig teknisk utveckling: laddning utan elektrisk kontakt (trådlös laddning). Denna teknik bygger på ett laddningsgränssnitt som inte använder ett särskilt laddningsdon (till skillnad från radioutrustning som laddas via trådbunden anslutning). Sedan mobiler med kapacitet för trådlös laddning infördes har konsumenternas användning av dem ökat stadigt. Mellan 2016 och 2018 ökade försäljningen sex gånger, till cirka 44 miljoner enheter, eller omkring 28 % av försäljningen 2018⁸. Denna teknik ses dock för närvarande inte som en ersättning för trådbunden laddning på grund av dessa laddares effektivitet. Med tanke på den nuvarande samexistensen mellan trådlös laddning och konventionell trådbunden laddning är potentialen för att minska det elektroniska avfallet begränsad eftersom trådlösa laddare använder mer material än trådbundna laddare.

Den första studien övervägde också i vilken utsträckning ett initiativ om en gemensam laddare kunde stödja den nuvarande trenden med frivilligt separat tillhandahållande (dvs. ekonomiska aktörer som erbjuder telefoner utan laddningsanordning) för att säkerställa miljömässiga fördelar och ge kunderna detta alternativ. Studien drog slutsatsen att ett sådant initiativ, åtföljt av andra åtgärder för att stimulera separat tillhandahållande, kan bidra till EU:s miljömål. Ju högre andel separat tillhandahållande, desto större är fördelarna för miljön och för konsumenterna, i form av kostnadsbesparingar och bekvämlighet.

Enligt *den andra studien* är trådlös laddning fortfarande en teknik under utveckling med en låg fragmentering av laddningsgränssnitt och en hög grad av driftskompatibilitet mellan laddningslösningarna, och det förefaller därför vara för tidigt att införa obligatoriska krav för denna teknik. I takt med att tekniken utvecklas och integreras i fler produkter kan dock fragmentering uppkomma om olika laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning används.

⁸ Observera att dessa siffror avser telefoner med kapacitet för trådlös laddning, dvs. inte telefoner som kommer med en trådlös laddare, utan de som kan laddas med en trådlös laddningsanordning som måste köpas separat.

Enligt *den tredje studien* innebär alternativ med separat tillhandahållande mycket tydliga och uppenbara avvägningar, framför allt i form av miljövinster kontra ekonomiska kostnader och minskad bekvämlighet för konsumenterna. Majoriteten av de som svarade på enkäten för berörda parter (myndigheter, organisationer i det civila samhället och privatpersoner) föredrog alternativet att tvinga tillverkare och distributörer att ge kunderna möjlighet att välja om de vill köpa ett nytt externt nätaggregat och/eller en ny kabel med en ny mobiltelefon. Sex av tio svarande från branschen ansåg dock att varje mobiltelefonstillverkare eller distributör bör ha rätt att fritt välja hur de säljer sina telefoner och laddare (dvs. vad som ska ingå i detaljhandelsförpackningen).

Den tredje studien visade att några tillverkare (med en marknadsandel på 30–40 %) hade meddelat att de från och med oktober 2020 skulle ta bort det externa nätaggregatet (och andra tillbehör) från detaljhandelsförpackningen för vissa nya modeller. Andra överväger olika alternativ, och det verkar högst troligt att åtminstone några av dem också kommer att börja erbjuda lösningar med separat tillhandahållande inom en nära framtid. De tillverkare som har investerat kraftigt i äganderättsligt skyddad laddningsteknik verkar dock mindre angelägna, eftersom den höga laddningsprestandan hos deras kombinerade telefoner och externa nätaggregat är en viktig del av deras marknadsföringsstrategi. Tillverkare som har utvecklat dessa lösningar kan dock inte visa att detta beror på utvecklingen och inte på att deras lösning blockerar eller begränsar effektiviteten i användningen av andra laddare.

Ett harmoniserat laddningsgränssnitt på radioutrustningens sida (laddningsdonet, när det gäller radioutrustning som laddas via trådbunden laddning), en minsta gemensam driftskompatibilitet för laddning genom ett harmoniserat kommunikationsprotokoll för laddning och tillhandahållande av information om laddningskraven för deras radioutrustning är därför förutsättningar för ett verkningsfullt och meningsfullt separat tillhandahållande.

En konsekvensbedömning har genomförts i vilken man undersökte de alternativ som kombinerar de tre (3) olika åtgärderna a) harmonisering av radioutrustningens laddningsgränssnitt, b) radioutrustningens stöd för det relevanta kommunikationsprotokollet för laddning och information till konsumenterna om laddningsprestanda, och c) tillhandahållande på marknaden av åtminstone en lösning med separat försäljning.

För alla alternativ finns underalternativ med snävare (dvs. endast mobiltelefoner) eller bredare (vissa enheter med laddningsegenskaper som är jämförbara med mobiltelefonernas) tillämpningsområde. Det rekommenderade alternativet är alternativ 5 med ett brett tillämpningsområde, eftersom det innebär den mest rättvisa avvägningen mellan alla mål och en situation som gynnar de flesta berörda parter och miljön.

Alternativ 5 förväntas ge miljövinster genom att minska utsläppen av växthusgaser med cirka 180 000 ton koldioxidekvivalenter per år, materialanvändningen med cirka 2 600 ton per år och det elektroniska avfallet med 980 ton per år. Separat tillhandahållande av det externa nätaggregatet bidrar mest tack vare mindre utvinning av resurser, tillverkning, transport, användning och bortskaffande av laddare.

När det gäller konsumenternas bekvämlighet kommer det rekommenderade alternativet att säkerställa driftskompatibilitet genom ett gemensamt gränssnitt och en gemensam laddningsprestanda, minska försäljningen av fristående externa nätaggregat och kablar och främja återanvändning av dessa. När det gäller harmoniseringen av laddningsgränssnittet är det tillräckligt att kräva att radioutrustningen har en laddningsport av USB typ C för att hantera de olägenheter som uppstår för konsumenterna som inte kan ladda sin enhet eftersom de inte har någon kompatibel laddare. Detta kommer också att leda till en minskning av konsumenternas utgifter för dessa enheter med cirka 250 miljoner euro per år.

Det rekommenderade alternativet förväntas öka de ekonomiska aktörernas totala omsättning med 105 miljoner euro per år. Omsättningsfördelarna för återförsäljare och distributörer (457 miljoner euro per år) av att laddningsanordningar inte inkluderas i detaljhandelsförpackningen och därför oftare köps fristående, uppväger den negativa inverkan på enhetstillverkarnas omsättning (352 miljoner euro per år) som införandet av det gemensamma anslutningsdonet medför och även vinstbortfallet för tillverkare av externa nätaggregat.

De direkta kostnaderna för tillverkare som inte använder det gemensamma anslutningsdonet och som måste konstruera om sin utrustning kommer att reduceras av en övergångsperiod och anses därför vara försumbara. De direkta kostnaderna för tillverkare som för närvarande använder äganderättsligt skyddade kommunikationsprotokoll för snabb laddning som inte är kompatibla med den gemensamma lösningen uppskattas till 30 miljoner euro. De indirekta kostnaderna är svåra att uppskatta (på grund av tillverkarnas ovilja att lämna ut sådan information) och kommer endast att bero på bortfallet av licensavgifter för tillverkare som inte redan använder det gemensamma anslutningsdonet för sina produkter.

	Vinst (årlig)	Kostnad (årlig)
Utsläpp av växthusgaser	180 000 ton koldioxidekvivalenter	
Materialanvändning	2 600 ton	
Elektroniskt avfall	980 ton	
Konsumentutgifter	250 miljoner euro	
Omsättning för återförsäljare och distributörer	457 miljoner euro	
Omsättning för tillverkare i hela världen		352 miljoner euro
Omkonstruktion av utrustning för att införa ett gemensamt anslutningsdon		Ingår i ovanstående. Reduceras av övergångsperioden eftersom allt fler tillverkare kommer att gå över till det gemensamma anslutningsdonet även i referensscenariot
Införande av ett gemensamt kommunikationsprotokoll för laddning		Ingår i ovanstående.
Införande av en lösning med separat tillhandahållande		Ingår i ovanstående.
Bortfall av licensavgifter		Kan inte uppskattas

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Genom direktiv 2014/53/EU avkrävs tillverkarna redan att säkerställa att radioutrustning som släpps ut på unionsmarknaden konstrueras och tillverkas i enlighet med de väsentliga kraven i direktivet och åtföljs av information (t.ex. om säkerhet, avsedd användning av radioutrustning och användningsbegränsningar). De nya kraven kommer endast att gälla för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning och förväntas därför inte skapa någon ytterligare börda.

Ändringarna är inte omfattande och ändrar inte i någon större utsträckning den nuvarande rättsliga ramen för radioutrustning.

- **Grundläggande rättigheter**

En harmonisering av gränssnittet för mobiltelefoner och andra liknande enheter, i den mån de laddas via trådbunden laddning, så att de kan laddas med hjälp av ett gemensamt laddningsdon och ett gemensamt kommunikationsprotokoll för laddning, och ett separat tillhandahållande av dessa enheter och deras laddare kommer att höja nivån på miljöskyddet (artikel 37 i stadgan) och konsumentskyddet (artikel 38 i stadgan).

Det uppskattas att mobiltelefonladdare stod för omkring 11 000 ton elektroniskt avfall under 2018 och att de tillhörande livscykelutsläppen uppgick till omkring 600 000 ton koldioxidekvivalenter. Dessa mängder förväntas öka något under de kommande åren, främst till följd av tendensen att byta till tyngre snabbbladdare.

Förslaget kommer således att minska miljöavfallet och säkerställa konsumenternas bekvämlighet.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte unionens budget.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Förslaget syftar till att ändra direktiv 2014/53/EU, som redan i artikel 47 kräver att

- kommissionen ser över hur direktivet fungerar och rapporterar om detta två år efter den dag då direktivet börjar tillämpas och vart femte år därefter, och
- att medlemsstaterna översänder en rapport till kommissionen om direktivets tillämpning ett år efter den dag då direktivet börjar tillämpas och därefter vartannat år.

Enligt artikel 2 i förslaget ska medlemsstaterna informera kommissionen om införlivandet av ändringarna.

- **Europeiska ekonomiska samarbetsområdet**

Den föreslagna rättsakten är av betydelse för EES och bör därför utvidgas till detta.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Genom artikel 1 i förslaget ändras vissa bestämmelser i direktiv 2014/53/EU.

De viktigaste ändringar som införs i direktiv 2014/53/EU genom förslaget är följande:

- (1) En ny punkt läggs till i artikel 3 (som fastställer de väsentliga kraven) och en ny bilaga införs.

Ny punkt 4 (artikel 3): Enligt denna punkt ska radioutrustningsenheter, förtecknade i en ny bilaga (del I) som läggs till genom förslaget, överensstämma med det laddningsgränssnitt och det kommunikationsprotokoll för laddning som beskrivs i den nya bilagan. Samma punkt ger kommissionen befogenhet att genom delegerade akter ändra innehållet i den nya bilagan, vilket vid behov kan göra det möjligt att i framtiden även behandla andra typer av laddningstekniker än trådbaserade laddning.

Ny bilaga (del I): I bilagan krävs att mobiltelefoner och liknande radioutrustning, om de kan laddas via trådbaserad laddning, är utrustade med USB-don av typ C och, om de också kräver laddning vid spänning högre än 5 volt eller ström över 3 ampere eller effekt över 15 watt, integrerar kommunikationsprotokollet för laddning med strömförsörjning via USB-port.

- (2) En ny artikel 3a införs om tillhandahållande av vissa kategorier eller klasser av radioutrustning utan laddningsanordningar.
- (3) I denna nya artikel föreskrivs att en ekonomisk aktör som levererar radioutrustning till slutanvändarna tillsammans med en laddningsanordning även ska erbjuda alla slutanvändare samma radioutrustning utan laddningsanordning.
- (4) Artikel 10.8 ändras så att ett nytt informationskrav läggs till.
- (5) Mer specifikt ska, när det gäller radioutrustning som kommer att omfattas av de nya kraven i förslaget, information lämnas om dess laddningsprestanda och om strömförsörjningen för den laddningsanordning som kan användas tillsammans med radioutrustningen. Närmare uppgifter om informationen anges i den nya bilagan (del II) och kommissionen ges befogenhet att genom delegerade akter ändra innehållet i den nya bilagan (del II).
- (6) Artikel 17, som fastställer tillämpliga förfaranden för bedömning av överensstämmelse för att visa överensstämmelse med de väsentliga kraven i artikel 3 i direktiv 2014/53/EU, ändras för att i dess punkt 2 lägga till hänvisningar till de nya krav som föreslås införas i artikel 3 i direktiv 2014/53/EU (väsentliga krav).
- (7) Tillverkaren kommer därför alltid att kunna välja att följa förfarandet för intern tillverkningskontroll för att visa överensstämmelse med dessa nya krav (väsentliga krav).
- (8) Artiklarna 40 och 43 ändras för att anpassa dem till de nya krav som läggs till genom förslaget.
- (9) På så sätt kommer medlemsstaterna att ha befogenhet att vidta åtgärder mot sådana produkter som inte uppfyller de nya kraven.
- (10) Artikel 44, som handlar om delegerade befogenheter, ändras för att lägga till hänvisningar till de delegerade befogenheter som kommissionen tilldelas genom förslaget.

Enligt artikel 2 måste medlemsstaterna införliva ändringarna senast den [*OP: för in datum – 12 månader efter antagande*] och tillämpa dem från och med den [*OP: för in datum – 12 månader efter utgången av den införlivandeperiod som anges ovan*].

De krav som införs genom förslaget kommer inte att gälla för radioutrustning som släppts ut på unionsmarknaden före det datum då det här direktivet börjar tillämpas.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om ändring av direktiv 2014/53/EU om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,
med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,
efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,
med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,
med beaktande av Regionkommitténs yttrande²,
i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och
av följande skäl:

- (1) Ett av syftena med Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/53/EU³ är att garantera en väl fungerande inre marknad. Enligt artikel 3.3 a i det direktivet är ett av de väsentliga krav som radioutrustning måste uppfylla att den samverkar med tillbehör, i synnerhet gemensamma laddare. I skäl 12 i direktiv 2014/53/EU anges i detta sammanhang att driftskompatibilitet mellan radioutrustning och tillbehör såsom laddare förenklar användningen av radioutrustning och minskar onödigt avfall och onödiga kostnader.
- (2) Sedan 2009 har ansträngningar gjorts på unionsnivå för att begränsa fragmenteringen av laddningsgränssnitt för mobiltelefoner och liknande radioutrustning. De frivilliga initiativ som nyligen tagits uppfyller inte fullt ut unionens politiska mål att minska det elektroniska avfallet, säkerställa konsumenternas bekvämlighet och undvika en fragmentering av marknaden för laddningsanordningar.
- (3) Unionen har åtagit sig att främja en effektiv resursanvändning genom att gå över till en ren, cirkulär ekonomi genom sådana initiativ som Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU⁴ och mer nyligen genom införandet av den europeiska gröna given. Det här direktivet syftar till att minska mängden elektroniskt avfall som

¹ EUT C , , s. .

² EUT C , , s. .

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/53/EU av den 16 april 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning och om upphävande av direktiv 1999/5/EG (EUT L 153, 22.5.2014, s. 62).

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE) (EUT L 197, 24.7.2012, s. 38).

genereras vid försäljning av radioutrustning och minska utvinningen av råvaror och koldioxidutsläppen från produktion, transport och bortskaffande av laddare, och därigenom främja en cirkulär ekonomi.

- (4) I kommissionens handlingsplan för den cirkulära ekonomin presenteras initiativ för produkternas hela livscykel med inriktning på deras utformning, främjande av processer för den cirkulära ekonomin, främjande av hållbar konsumtion och som syftar till att säkerställa att de resurser som används bevaras i unionens ekonomi så länge som möjligt.
- (5) Kommissionen slutförde en konsekvensbedömning som visade att den inre marknaden inte utnyttjar sin fulla potential eftersom den fortsatta fragmenteringen av marknaden för laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning av mobiltelefoner och annan liknande radioutrustning leder till bristande bekvämlighet för konsumenterna och en ökning av elektroniskt avfall.
- (6) Driftskompatibiliteten mellan radioutrustning och tillbehör, såsom laddare, hämmas eftersom det finns olika laddningsgränssnitt för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning som använder trådbunden laddning, såsom handhållna mobiltelefoner, datorplattor, digitalkameror, hörlurar eller headset, handhållna videospelskonsoler och bärbara högtalare. Dessutom finns det flera typer av kommunikationsprotokoll för snabb laddning för vilka en miniminivå för prestanda inte alltid garanteras. Till följd av detta krävs unionsåtgärder för att främja en gemensam grad av driftskompatibilitet och tillhandahållande av information till slutanvändarna om radioutrustningens laddningsegenskaper. Det är därför nödvändigt att i direktiv 2014/53/EU införa lämpliga krav avseende kommunikationsprotokoll för laddning, laddningsgränssnitt (dvs. laddningsdon) för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning, samt avseende den information som ska lämnas till slutanvändare om laddningsegenskaperna hos dessa kategorier eller klasser av radioutrustning.
- (7) Avsaknaden av harmonisering på detta område kan leda till betydande skillnader mellan medlemsstaternas lagar och andra författningar eller praxis när det gäller driftskompatibilitet mellan mobiltelefoner och liknande kategorier eller klasser av radioutrustning och deras laddningsanordningar, och när det gäller tillhandahållandet av radioutrustning utan laddningsanordningar.
- (8) Storleken på den inre marknaden för uppladdningsbara mobiltelefoner och liknande kategorier eller klasser av radioutrustning, spridningen av olika typer av laddningsanordningar för sådan radioutrustning och den betydande gränsöverskridande handeln med dessa produkter kräver kraftfullare lagstiftningsåtgärder på unionsnivå, snarare än på nationell nivå eller frivilliga åtgärder, för att den inre marknaden ska fungera smidigt.
- (9) Det är därför nödvändigt att harmonisera laddningsgränssnittet och kommunikationsprotokollen för laddning för specifika kategorier eller klasser av radioutrustning som laddas via trådbunden laddning. Det är också nödvändigt att skapa en grund för anpassning till den eventuella framtida tekniska utvecklingen genom att införa en harmonisering av laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning med avseende på radioutrustning som kan laddas på något annat sätt än genom trådbunden laddning, inbegripet laddning via radiovågor (trådlös laddning). En sådan harmonisering bör minska miljöavfallet, säkerställa konsumenternas bekvämlighet och undvika en fragmentering av marknaden mellan olika laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning samt mellan initiativ på nationell nivå som kan orsaka handelshinder på den inre marknaden.

- (10) En sådan harmonisering skulle dock vara ofullständig om den inte kombineras med krav avseende den kombinerade försäljningen av radioutrustning och deras laddare och den information som tillhandahålls till slutanvändare. En fragmentering av medlemsstaternas strategier när det gäller saluföring av de berörda kategorierna eller klasserna av radioutrustning och deras laddningsanordningar skulle hämma den gränsöverskridande handeln med dessa produkter, till exempel genom att ålägga ekonomiska aktörer att ompaketera sina produkter beroende på i vilken medlemsstat produkterna ska levereras. Detta skulle i sin tur leda till ökad olägenhet för konsumenterna och generera onödigt elektroniskt avfall, vilket skulle uppväga fördelarna med harmoniseringen av laddningsgränssnittet och kommunikationsprotokollet för laddning. Det är därför nödvändigt att införa krav för att säkerställa att slutanvändare inte tvingas köpa en ny laddningsanordning vid varje köp av en ny mobiltelefon eller liknande radioutrustning. För att säkerställa att sådana krav är effektiva bör slutanvändarna få nödvändig information om laddningsegenskaper när de köper en mobiltelefon eller liknande radioutrustning.
- (11) Det är tekniskt möjligt att definiera USB typ C som gemensamt laddningsdon för de relevanta kategorierna eller klasserna av radioutrustning. Den USB typ C-teknik som används globalt har antagits på internationell standardiseringsnivå och har införlivats i det europeiska systemet av Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering (Cenelec) genom den europeiska standarden EN IEC 62680–1⁵.
- (12) USB typ C är en teknik som redan är vanlig för många kategorier eller klasser av radioutrustning eftersom den tillhandahåller laddning och dataöverföring av hög kvalitet. Laddningsdonet för USB typ C kan, när det kombineras med kommunikationsprotokollet för laddning med strömförsörjning via USB-port, tillhandahålla upp till 100 W effekt och lämnar därför stort utrymme för vidareutveckling av snabbladdningslösningar, samtidigt som marknaden får möjlighet att erbjuda telefoner med lägre kapacitet som inte behöver snabb laddning. Mobiltelefoner och liknande radioutrustning som stöder snabbladdning kan ha integrerade funktioner för strömförsörjning via USB-port enligt beskrivningen i standarden EN IEC 62680–1-2:2020 (Gränssnitt för seriebuss för datakommunikation (USB) – Del 1-2: Gemensamma komponenter – Specifikation för strömförsörjning (USB PD)).
- (13) När det gäller laddning på annat sätt än genom trådbunden laddning kan olika lösningar utvecklas i framtiden, vilket kan få negativa konsekvenser för driftskompatibiliteten, konsumenternas bekvämlighet och miljön. Även om det är för tidigt att införa särskilda krav för sådana lösningar i detta skede bör kommissionen kunna vidta åtgärder för att harmonisera dem i framtiden, om en fragmentering av den inre marknaden observeras.
- (14) Artikel 3 i direktiv 2014/53/EU bör ändras så att den omfattar laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning. De kategorier eller klasser av radioutrustning som specifikt omfattas av denna nya bestämmelse bör anges närmare i en ny bilaga till direktiv 2014/53/EU.
- (15) Direktiv 2014/53/EU bör också ändras för att införa en ny artikel som avser kraven på tillhandahållande av vissa kategorier eller klasser av radioutrustning utan laddningsanordningar. De kategorier eller klasser av radioutrustning som berörs samt

⁵ Gränssnitt för seriebuss för datakommunikation (USB) – Del 1-3: Gemensamma komponenter – Specifikation för kabel och anslutningsdon USB Typ C™

specifikationer för laddningslösningarna bör anges i en ny bilaga till direktiv 2014/53/EU.

- (16) I artikel 10.8 i direktiv 2014/53/EU föreskrivs vilken information bruksanvisningarna ska innehålla och därför bör ytterligare informationskrav införas i den artikeln. Närmare uppgifter om de nya kraven bör anges i den nya bilagan till direktiv 2014/53/EU. Dessa informationskrav skulle göra det möjligt för konsumenterna att avgöra vilket externt nätaggregat som är lämpligast för att ladda deras radioutrustning. Det bör vara möjligt att anpassa dessa krav i framtiden för att återspegla eventuella ändringar av märkningskraven för externa nätaggregat, som kan komma att införas i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG⁶.
- (17) Artikel 17 i direktiv 2014/53/EU, som fastställer förfarandena för bedömning av överensstämmelse, bör ändras för att lägga till hänvisningar till de nya väsentliga krav som ska införas i artikel 3 i det direktivet. Tillverkaren bör därför kunna välja att följa förfarandet för intern tillverkningskontroll för att visa överensstämmelse med dessa nya väsentliga krav.
- (18) Artiklarna 40, 43 och 44 i direktiv 2014/53/EU bör ändras för att anpassa de hänvisningar de innehåller till de nya bestämmelser som införs genom det här direktivet.
- (19) I syfte att hantera eventuell framtida utveckling av laddningstekniken och för att säkerställa en minsta gemensam driftskompatibilitet mellan radioutrustning och laddningsanordningar för sådan radioutrustning, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen med avseende på ändring av kategorierna eller klasserna av radioutrustning och specifikationerna för laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning, samt de närmare uppgifterna om informationen avseende laddning. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning av den 13 april 2016⁷. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (20) Direktiv 2014/53/EU bör därför ändras i enlighet med detta.
- (21) Ekonomiska aktörer bör ges tillräckligt med tid för att göra de nödvändiga anpassningarna av radioutrustning som omfattas av detta direktiv och som de avser att släppa ut på unionsmarknaden.

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter (EUT L 285, 31.10.2009, s. 10).

⁷ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 2014/53/EU ska ändras på följande sätt:

(1) Artikel 3 ska ändras på följande sätt:

(a) Punkt 3 första stycket led a ska ersättas med ”a) Radioutrustningen samverkar med andra tillbehör än laddningsanordningarna för de kategorier eller klasser av radioutrustning som anges i bilaga Ia del I och som det särskilt hänvisas till i punkt 4 i denna artikel.”

(b) Följande punkt ska läggas till som punkt 4:

”4. Radioutrustning av de kategorier eller klasser som anges i del I i bilaga Ia ska vara konstruerad så att den uppfyller de specifikationer för laddning som anges i den bilagan för den relevanta kategorin eller klassen av radioutrustning.

När det gäller radioutrustning som kan laddas via trådbunden laddning ska kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 för att ändra bilaga Ia mot bakgrund av den tekniska utvecklingen, och för att säkerställa en minsta gemensam driftskompatibilitet mellan radioutrustningen och dess laddningsanordningar, genom att

- (a) ändra, lägga till eller ta bort kategorier eller klasser av radioutrustning,
- (b) ändra, lägga till eller ta bort tekniska specifikationer, inklusive hänvisningar och beskrivningar, med avseende på laddningsdon och kommunikationsprotokoll för laddning, för varje berörd kategori eller klass av radioutrustning.

När det gäller radioutrustning som kan laddas på andra sätt än via trådbunden laddning ska kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 för att ändra bilaga Ia mot bakgrund av den tekniska utvecklingen, och för att säkerställa en minsta gemensam driftskompatibilitet mellan radioutrustningen och dess laddningsanordningar, genom att

- (a) införa, ändra, lägga till eller ta bort kategorier eller klasser av radioutrustning,
- (b) införa, ändra, lägga till eller ta bort tekniska specifikationer, inklusive hänvisningar och beskrivningar, med avseende på laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning, för varje berörd kategori eller klass av radioutrustning.”

(2) Följande artikel ska införas som artikel 3a:

”Artikel 3a

Möjlighet för slutanvändare att förvärva vissa kategorier eller klasser av radioutrustning utan laddningsanordning

Om en ekonomisk aktör erbjuder slutanvändare att förvärva radioutrustning som omfattas av artikel 3.4 tillsammans med en laddningsanordning, ska slutanvändaren också erbjudas möjligheten att förvärva radioutrustningen utan någon laddningsanordning.”

- (3) I artikel 10.8 ska följande stycke läggas till:

”Radioutrustning som omfattas av artikel 3.4 första stycket ska åtföljas av information om specifikationer avseende dess laddningskapacitet och laddningsanordning, i enlighet med del II i bilaga Ia. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 i syfte att ändra del II i bilaga Ia genom att införa, ändra, lägga till eller ta bort uppgifter avseende den informationen eller det sätt på vilket sådan information ska anges.”

- (4) I artikel 17.2 ska hänvisningen till ”artikel 3.1” ersättas med hänvisning till ”artikel 3.1 och 3.4”.

- (5) Artikel 40 ska ändras på följande sätt:

- (a) Rubriken ska ersättas med följande:

”Förfarande på nationell nivå för att hantera radioutrustning som utgör en risk eller inte uppfyller de väsentliga kraven”

- (b) I punkt 1 första stycket ska orden ”eller inte uppfyller minst ett av de tillämpliga väsentliga krav som anges i artikel 3” läggas till efter orden ”skydd i allmänhetens intresse som omfattas av detta direktiv”.

- (6) Artikel 43.1 ska ändras på följande sätt:

- (a) I led h ska orden ”Information om avsedd användning av radioutrustning” ersättas med ordet ”Informationen”.

- (b) Led j ska ersättas med följande:

”j) Artikel 3a eller 5 efterlevs inte.”

- (7) Artikel 44 ska ändras på följande sätt:

- (a) I punkt 2 ska följande mening föras in efter den första meningen:

”Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 3.4 och artikel 10.8 tredje stycket ska ges till kommissionen för en period på fem år från och med den [OP: inför datum för den dag då detta direktiv träder i kraft].”

- (b) I punkterna 3 och 5 ska hänvisningen till ”artiklarna 3.3 andra stycket, 4.2 och 5.2” ersättas med hänvisning till ”artikel 3.3 andra stycket, artiklarna 3.4, 4.2 och 5.2 samt artikel 10.8 tredje stycket”.
- (8) Texten i bilagan till detta direktiv ska införas som bilaga Ia.

Artikel 2

1. Medlemsstaterna ska senast den [OP: för in datum – 12 månader efter detta direktivs antagande] anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.
- De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den [OP: för in datum – 12 månader efter utgången av den införlivandeperiod som anges i föregående stycke].
- När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.
2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning.

Artikel 4

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande